

**Слизова оболонка порожнини рота.
Будова, функції. Патологічні процеси,
що виникають на слизовій оболонці.**

**Первинні та вторинні елементи
ураження слизової оболонки
порожнини рота. Методи обстеження
хворих із захворюваннями слизової
оболонки порожнини рота. Загальні
уявлення про захворювання слизової
оболонки порожнини рота та їх
систематика (М.Ф.Данилевський, П.Т.
Максименко).**

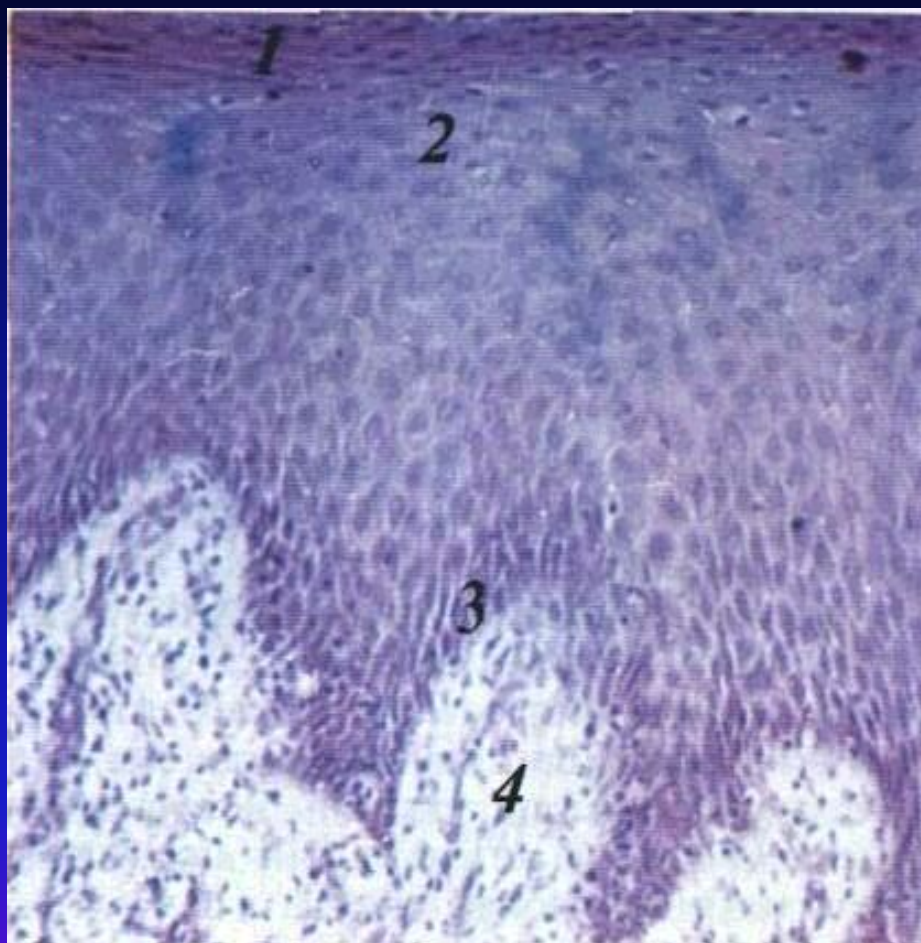
План лекції.

1. Будова слизової оболонки порожнини рота.
2. Функції СОПР.
3. Патологічні процеси, що виникають на слизовій оболонці.
3. Первинні та вторинні елементи ураження СОПР.
4. Методи обстеження хворих із захворюванням СОПР.
5. Класифікація захворювань СОПР

Будова СОПР.

- 1. Епітелій*
- 2. Власна пластинка*
- 3. Підслизова основа*

Незроговілий багат шаровий плесканий епітелій

*1 — шар плоских клітин, 2 — шипуватий шар
3 — базальний шар, 4 — власна пластинка.*

Елементи ураження СОПР

```
graph TD; A[Елементи ураження СОПР] --> B[Первинні]; A --> C[Вторинні];
```

Первинні

Вторинні

Первинні

це висипання, які виникають на незмінній шкірі, червоній облямівці губ або СОПР, тобто висипання, з яких почалося захворювання: вони не є трансформацією вже існуючих висипань.

Вторинні

елементи розвиваються в результаті трансформації або пошкодження первинних вже існуючих елементів.

Первинні

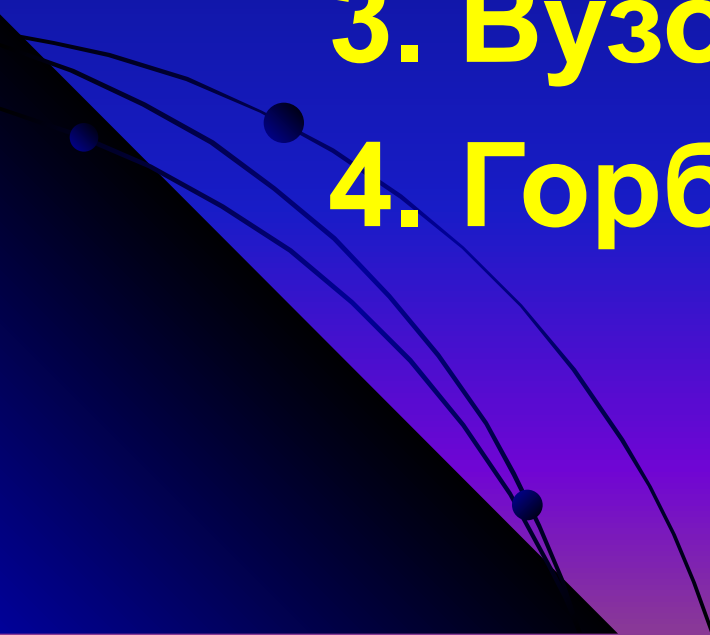
```
graph TD; A[Первинні] --> B[Непорожнинні]; A --> C[Порожнинні];
```

Непорожнинні

Порожнинні

Непорожнинні первинні елементи

1. Пляма
  2. Вузлик (папула)
  3. Вузол
  4. Горбик
-

Порожнинні первинні елементи

5. Гнояк (пустулу)

6. Кіста

7. Пухир

8. Пухирець

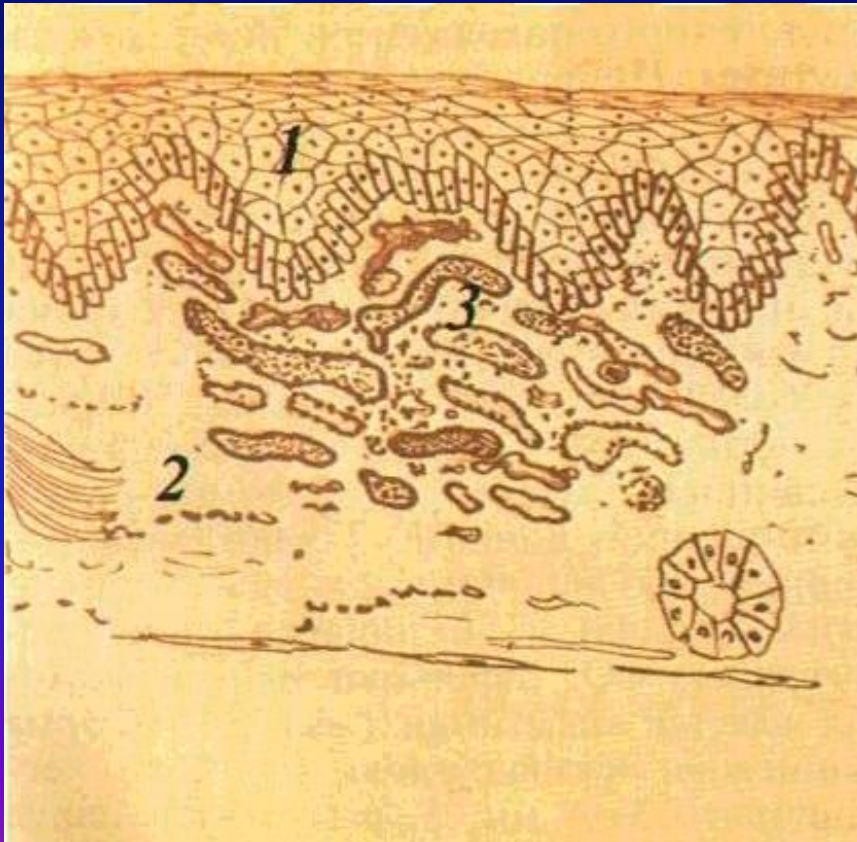
9. Абсцес

Вторинні елементи

1. Ерозія
2. Афта
3. Виразка
4. Тріщина
5. Лусочки
6. Екскоріація
7. Кірка
8. Рубець
9. Ліхенізація.

Пляма (macula) -

гіперемія обмеженої ділянки, частіше запального характеру.

1 - епітелій.

2 - власна пластинка слизової оболонки.

3 - розширені судини.

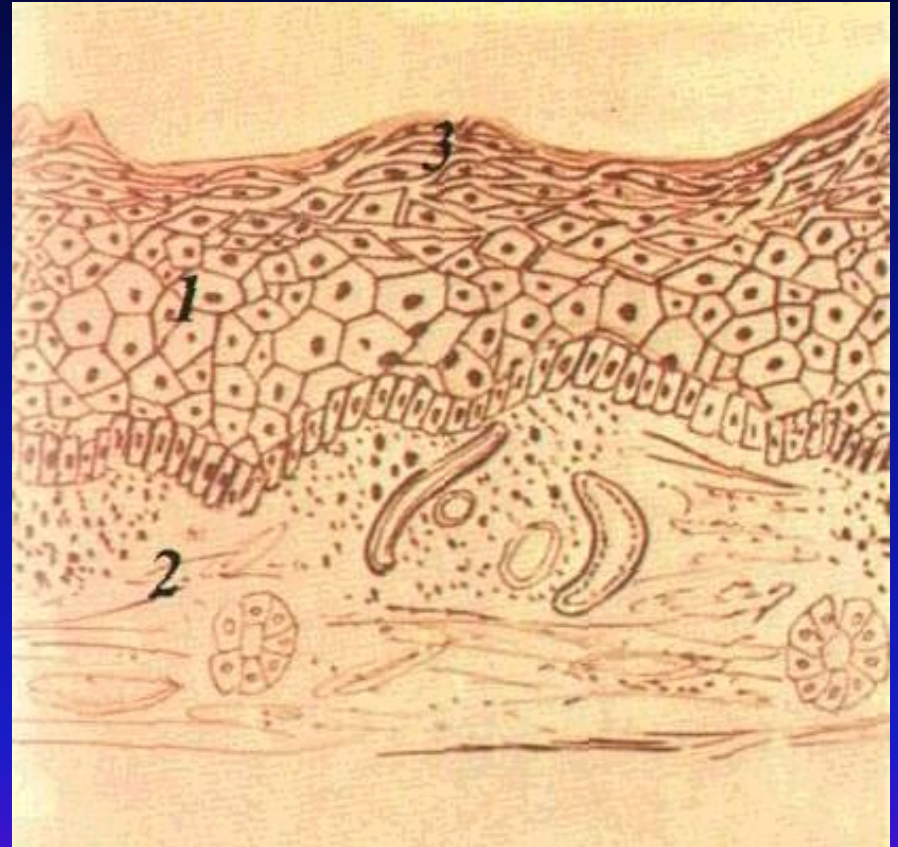
Різновидом плям є:

- *розеола* (розміром у 2-10 мм)
- *еритема* – розлите почервоніння
- *геморагії* - крапкові крововиливи
- *екхімози* – більш великі крововиливи.
- *пігментні плями* - розлиті або обмежені, вроджені або набуті.

Вузлик (papula) –

непорожнинне інфільтраційне утворення, дещо підняте над поверхнею тканини, відрізняється від неї по кольору, розміром не більше 3-4 мм. Скупчення папул, що виникло в результаті інфільтрації власного шару слизової оболонки і зміни епітелію, носять назву *бляшки*.

Вузлик (папула) на слизовій оболонці щоки

1 — епітелій.

2 — власна пластинка слизової оболонки.

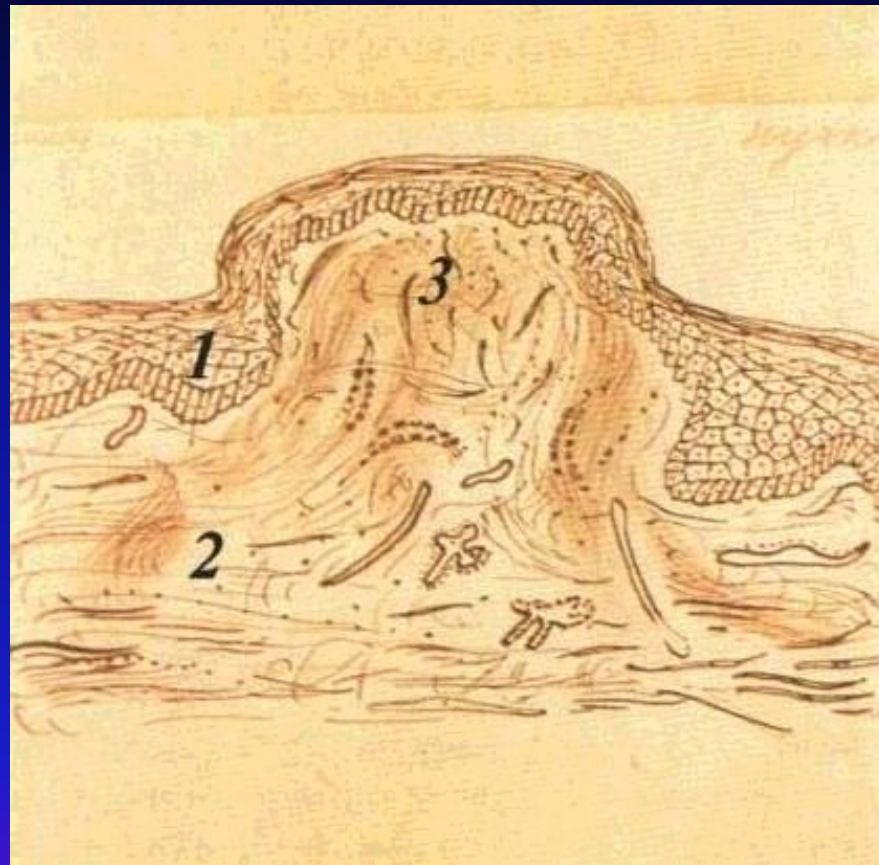
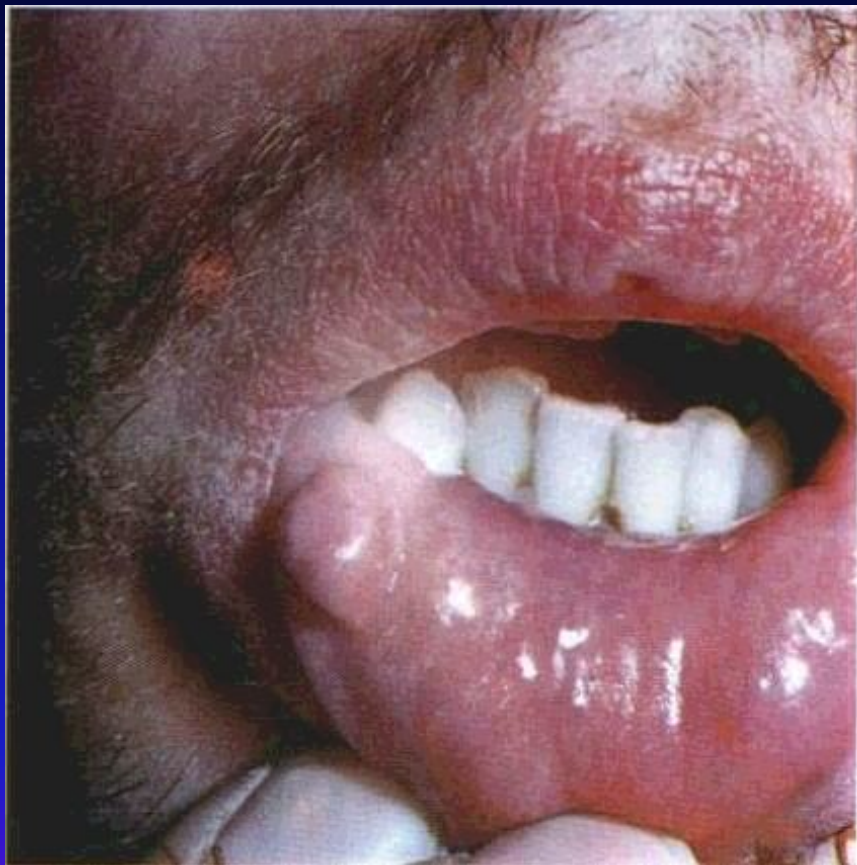
3 — підвищення епітелію.

Вузол (nodus) -

обмежене непорожнинне утворення в підслизовому шарі слизової розміром від одного до декількох сантиметрів, що виникло внаслідок запального чи пухлинного процесу.

Вузол на слизовій оболонці губи

1 — епітелій

2 — власна пластинка слизової оболонки

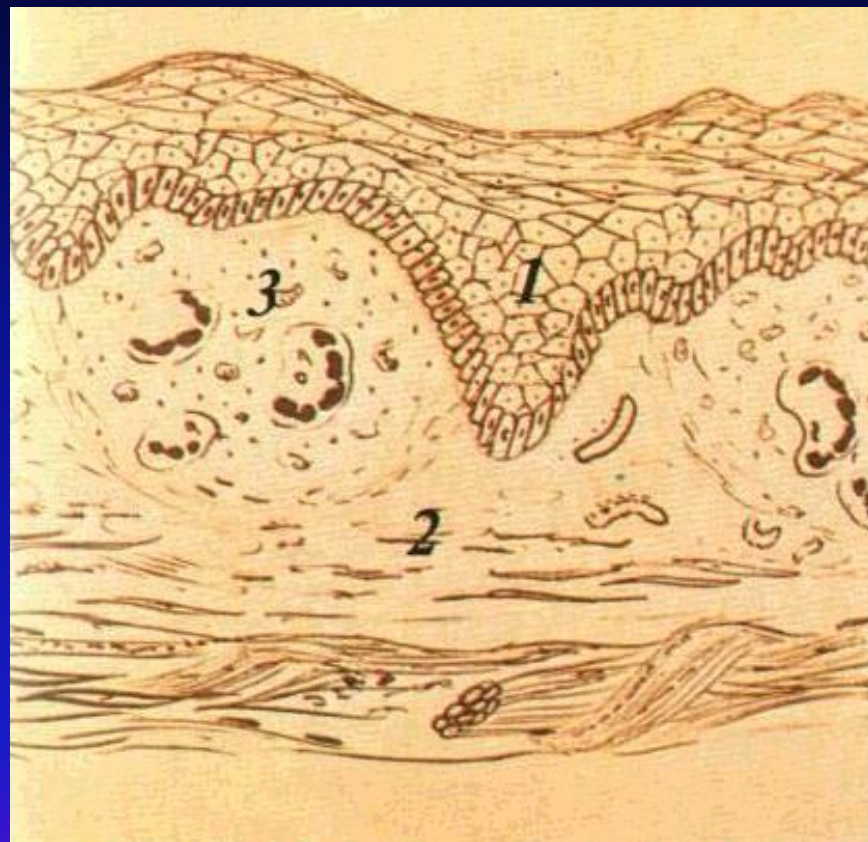
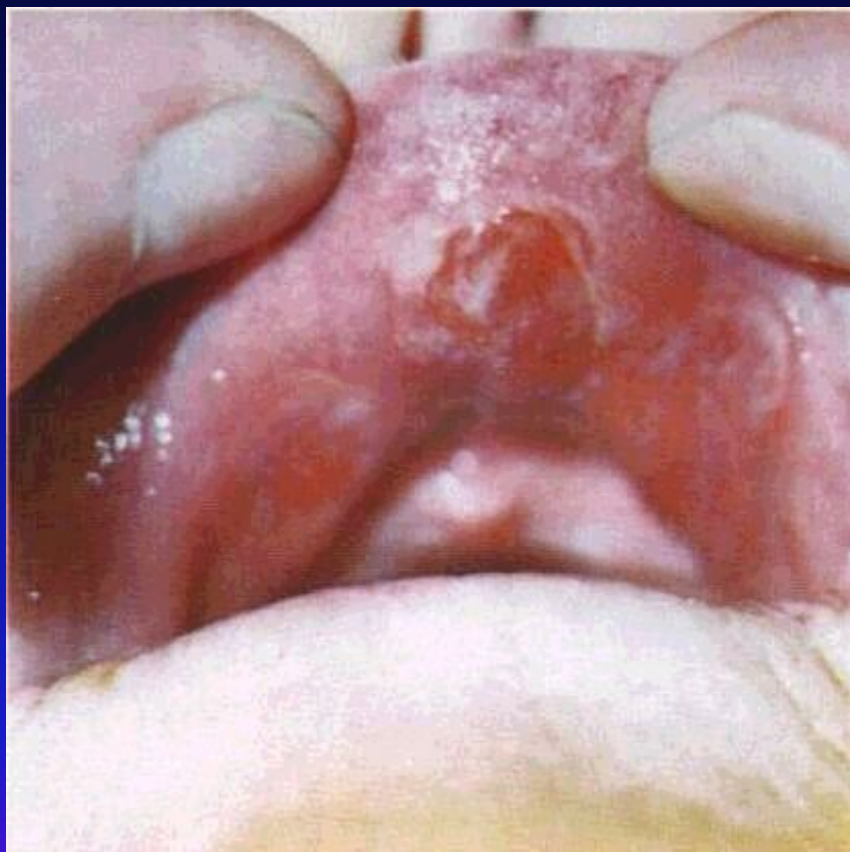
3 — розростання тканин

Горбик (tuberculum) –

інфільтраційний непорожнинний елемент, захоплює всі шари слизової оболонки, розміром до одного сантиметра, піднімається над навколишньою тканиною.

Найчастіше – це інфекційна гранульома, що ускладнюється виразкою.

Горбик на слизовій оболонці верхньої губи

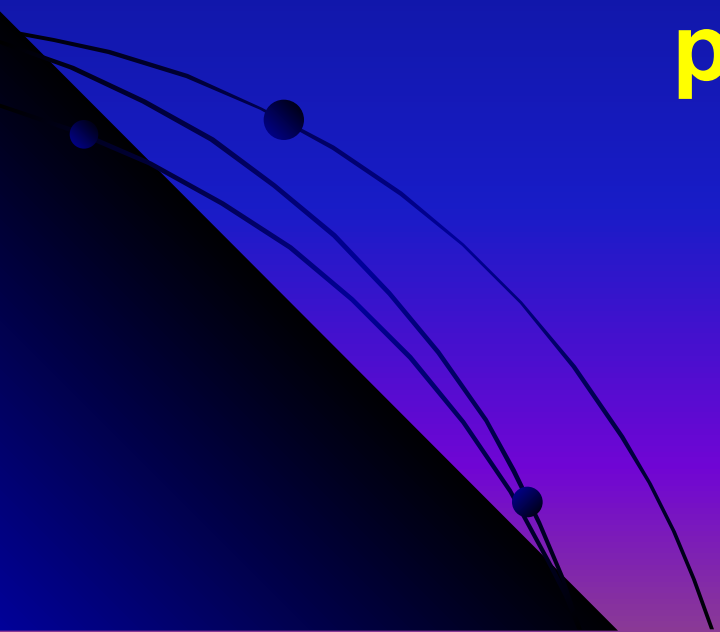
1 — епітелій

2 — власна пластинка слизової оболонки

3 — інфільтрат

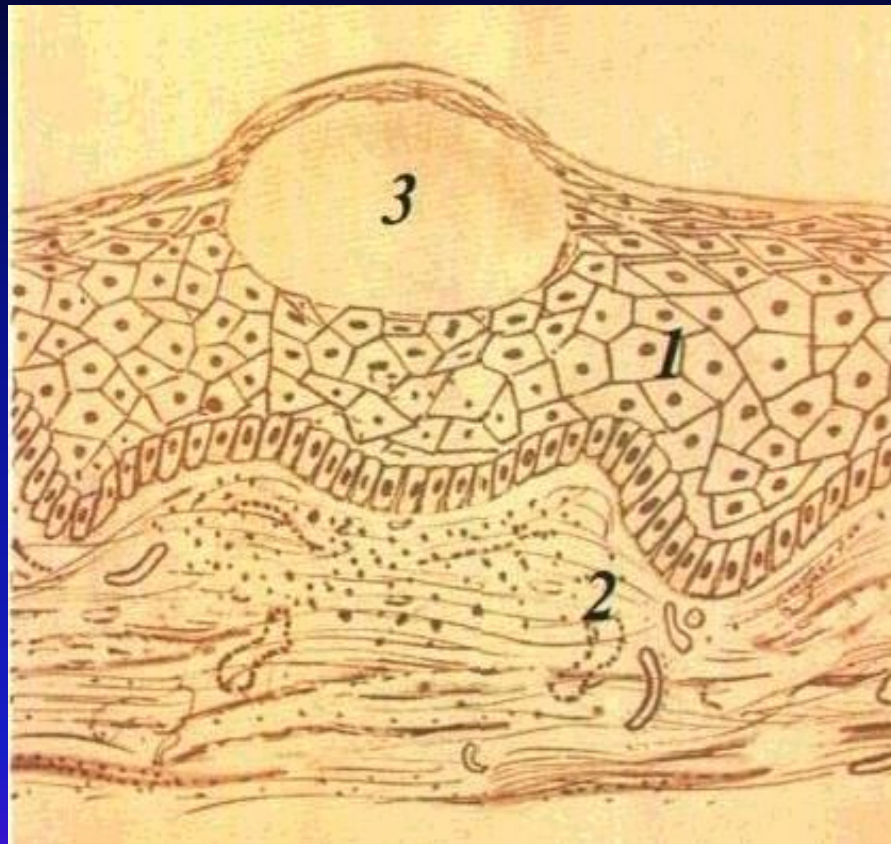
Міхурець (vesicula) –

**обмежене скупчення рідини,
розміром 1-4 мм, формується в
шипуватому шарі епітелію, має
схильність до швидкого
руйнування.**

Міхурець на нижній губі

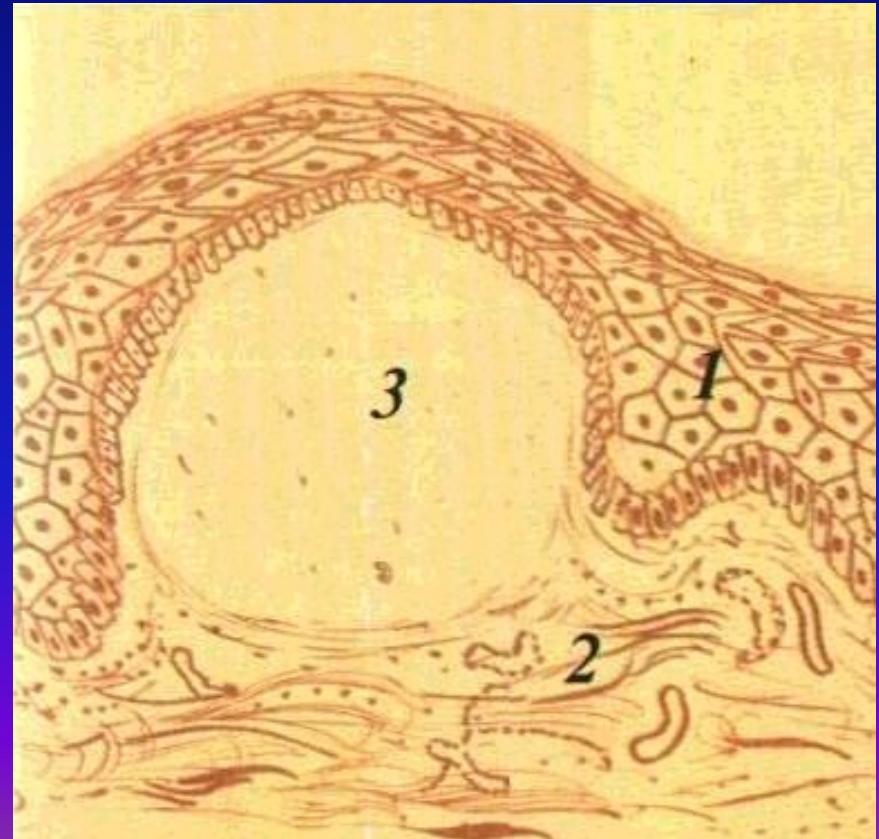
1 - епітелій

2 - власна пластинка слизової оболонки

3 - внутрішньоепітеліальна порожнина.

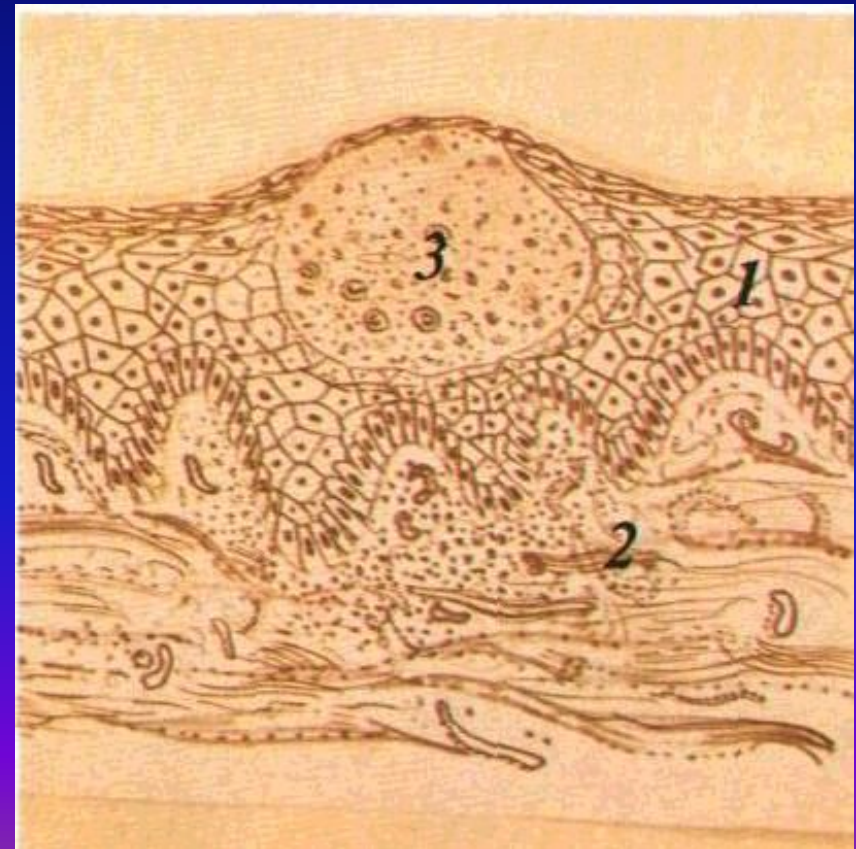
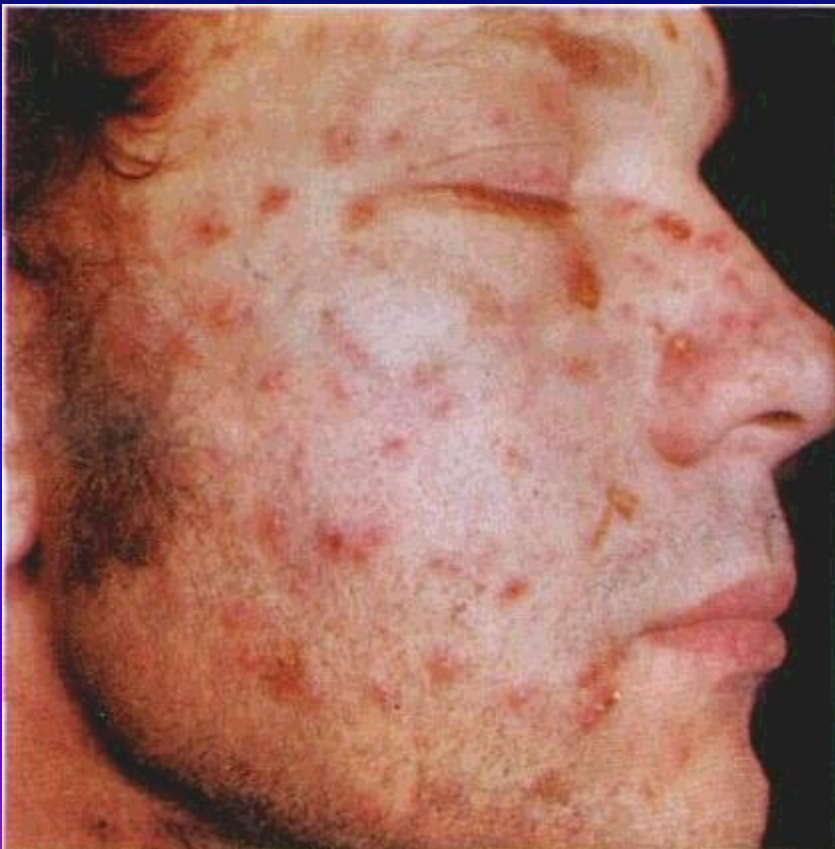
Пухир на слизовій обочонці язика (а),
схематичне його зображення (б)

1 — епітелій, 2 — власна пластинка слизової
оболонки, 3 — підепітеліальна порожнина

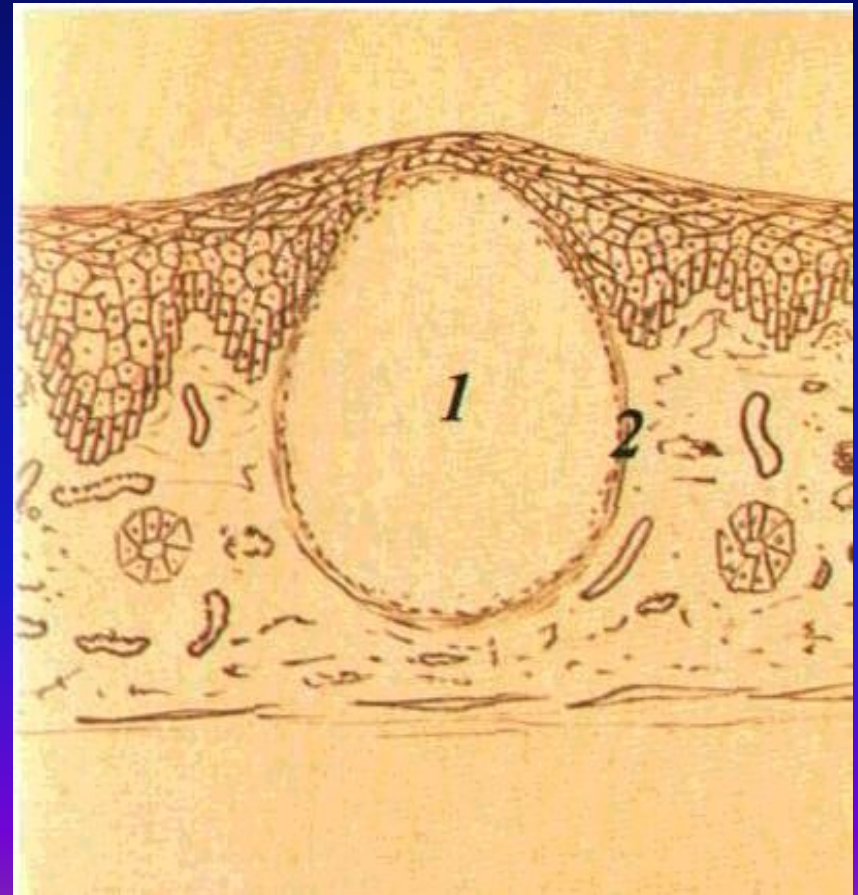

Гнояки (а), схематичне її зображення (б)
1 — епітелій, 2 — власна пластинка слизової
оболонки, 3 — гнійний ексудат.

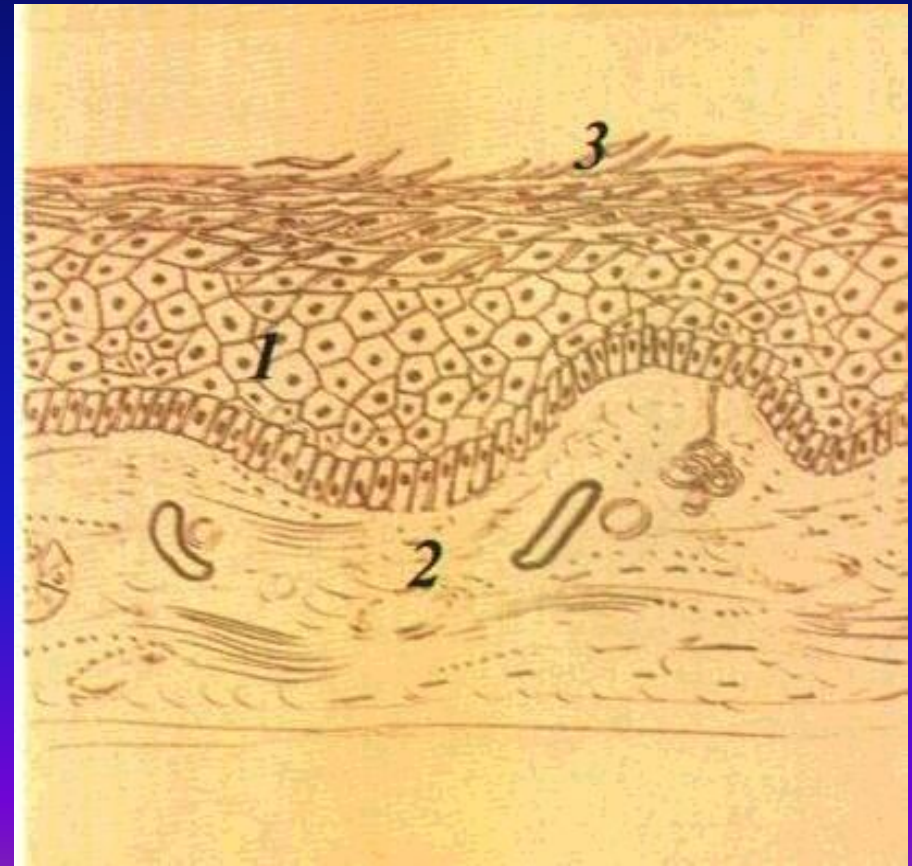
Кіста слизової оболонки порожнини рота (а),
схематичне її зображення (б)
1 — порожнина, 2 — епітеліальна вистилка.

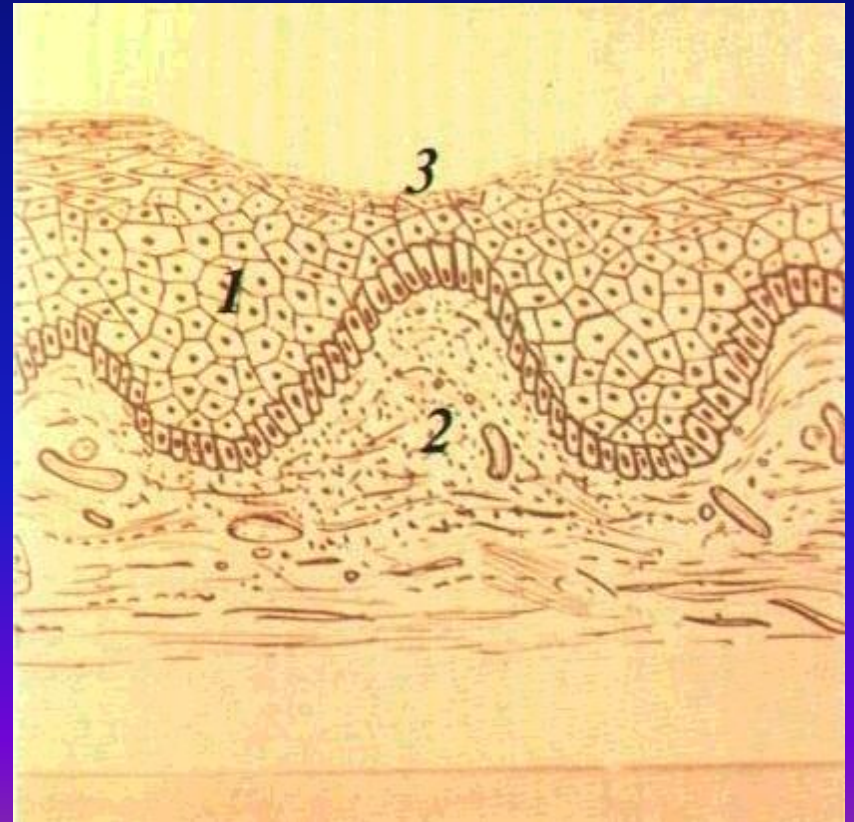

Лусочки на нижній губі (а), схематичне їх
зображення (б):

1— епітелій, 2 — власна пластинка слизової
оболонки, 3— лусочки.

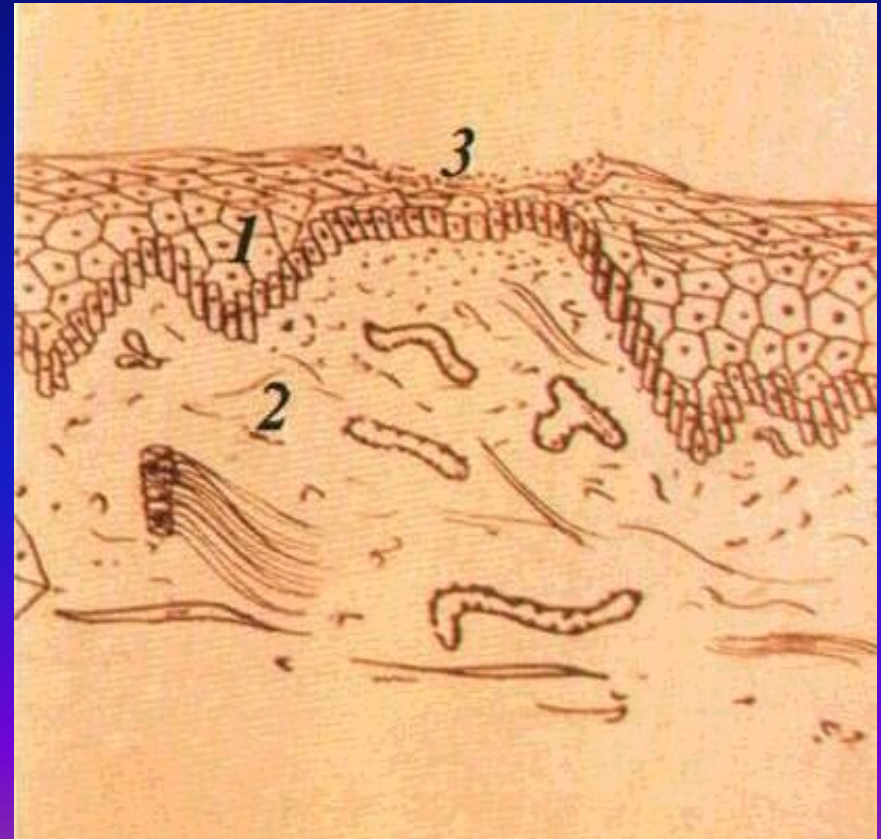

Ерозія на слизовій оболонці бічної поверхні
язика (а), схематичне й зображення (б):
1— епітелій, 2 — власна пластинка слизової
оболонки. 3 — дефект епітелію.

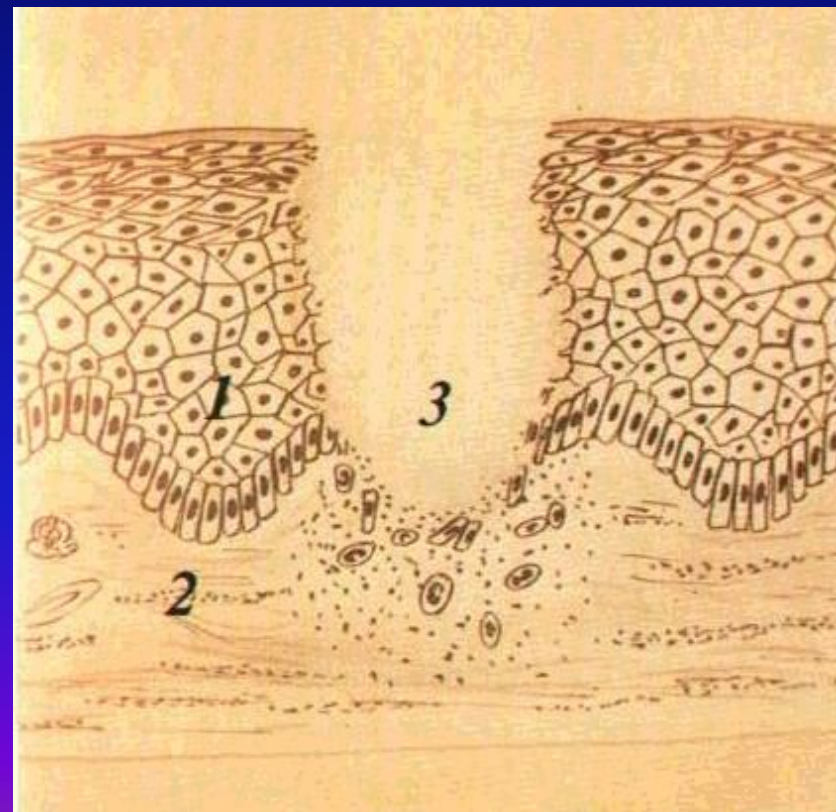
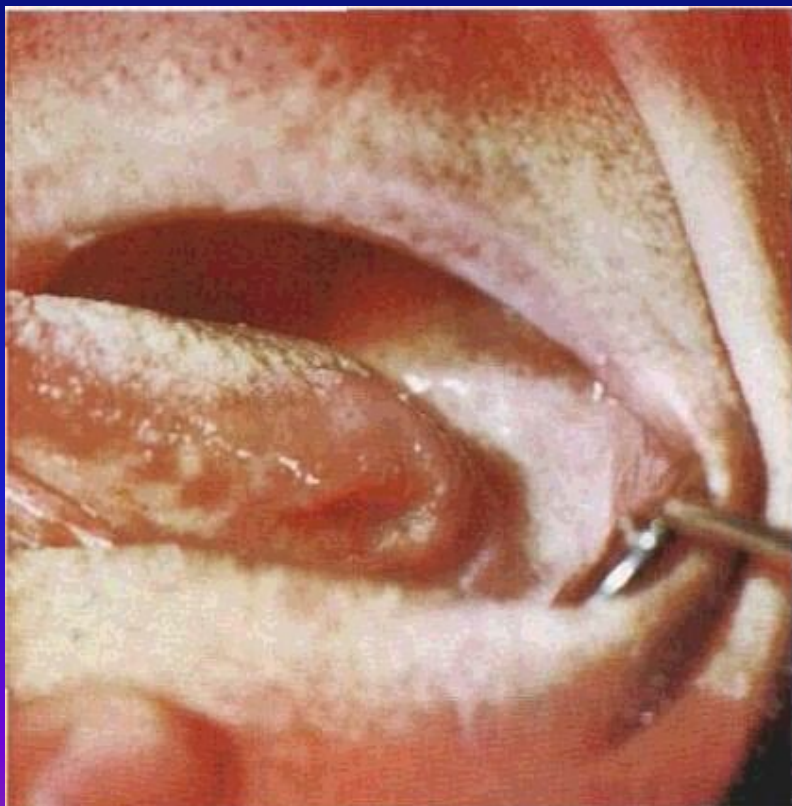

Афта на слизовій оболонці нижньої губи (а),
схематичне зображення: 1 — епітелій, 2 —
власна пластинка слизової оболонки, 3 -
дефект епітелію вкритий фібринозним
нальотом.

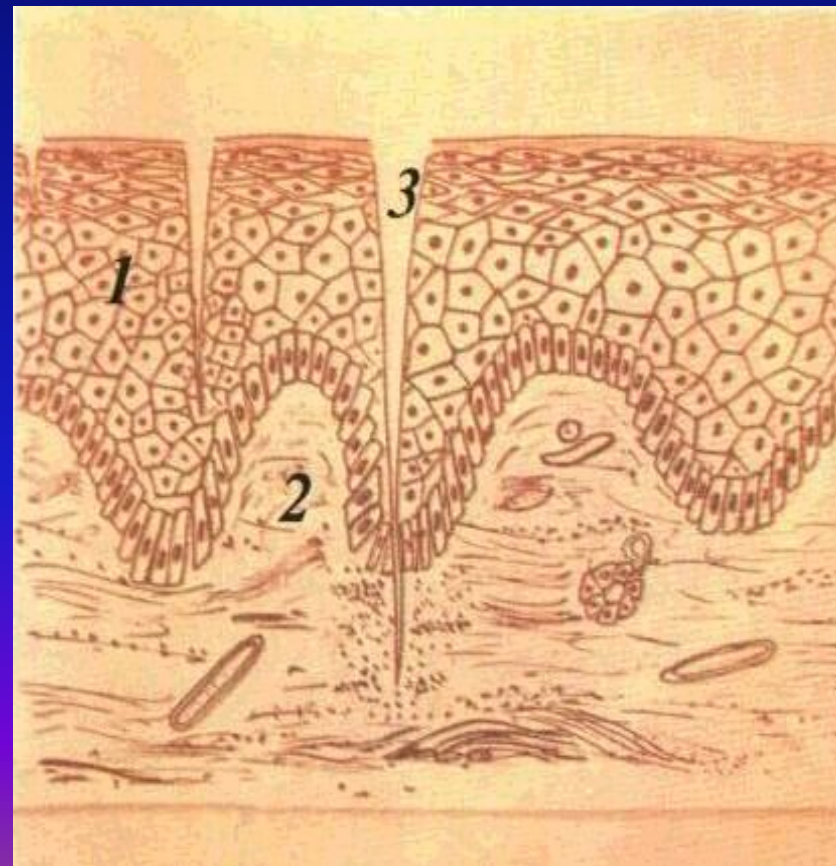
Виразка на слизовій оболонці бічної поверхні
язика (а), схематичне зображення (б)
1 – епітелій, 2 — власна пластинка слизової
оболонки, 3 — дефект епітелію і власної
пластинки слизової оболонки.

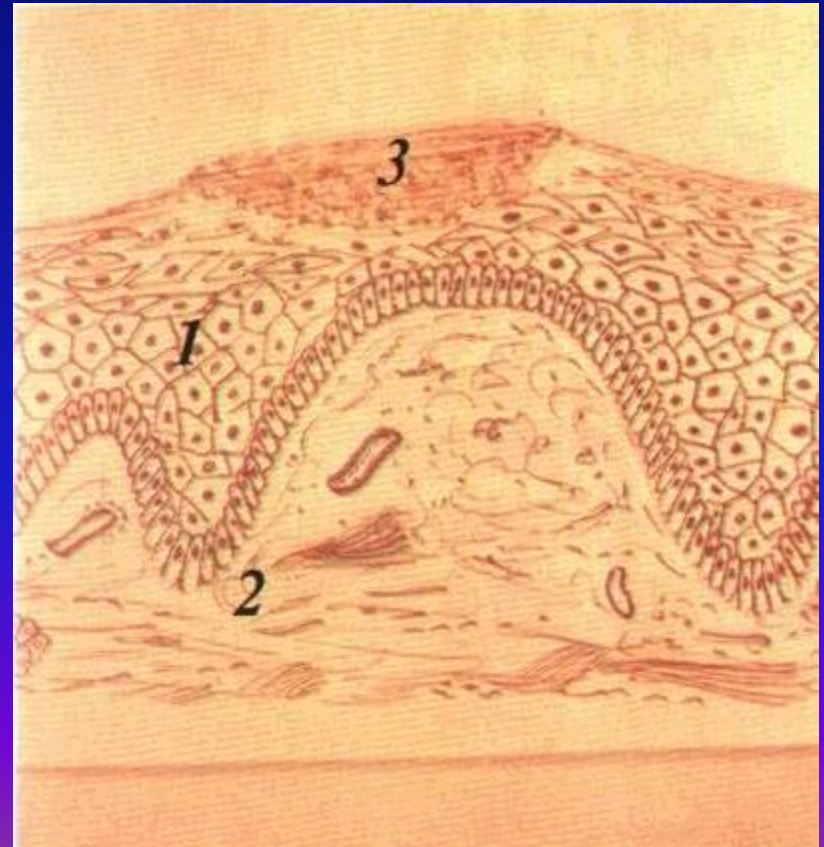
Тріщина червоної кайми нижньої губи (а),
схематичне її зображення (б)

1 — епітелій, 2 — власна пластинка слизової
оболонки, 3 — лінійний дефект тканин слизової
оболонки.

Кірка на верхній губі (а), схематичне її
зображення (б):

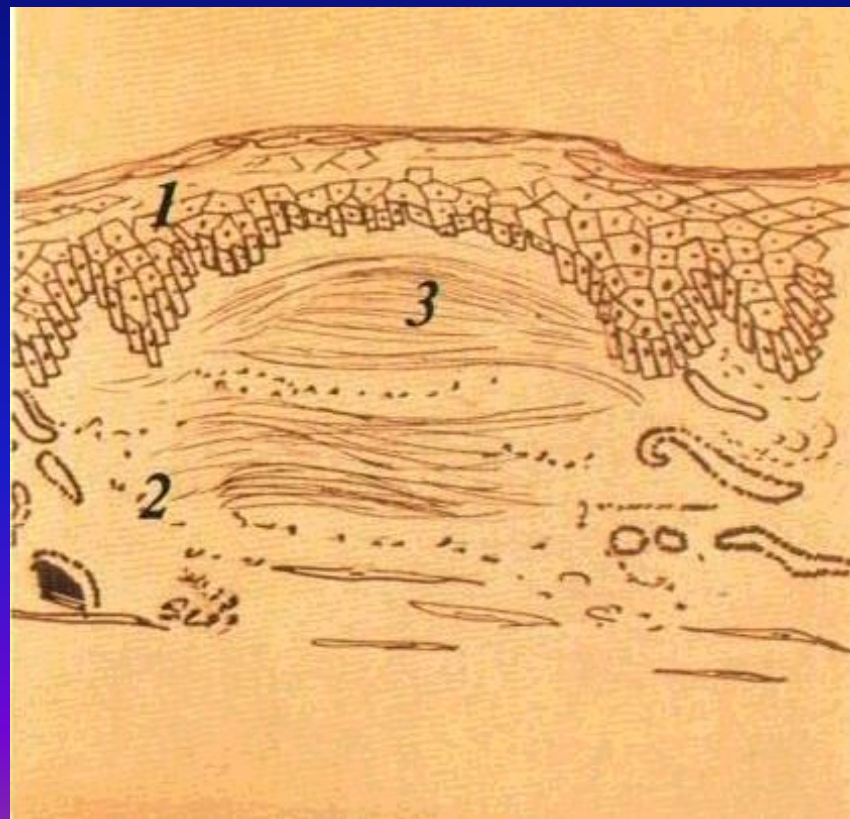
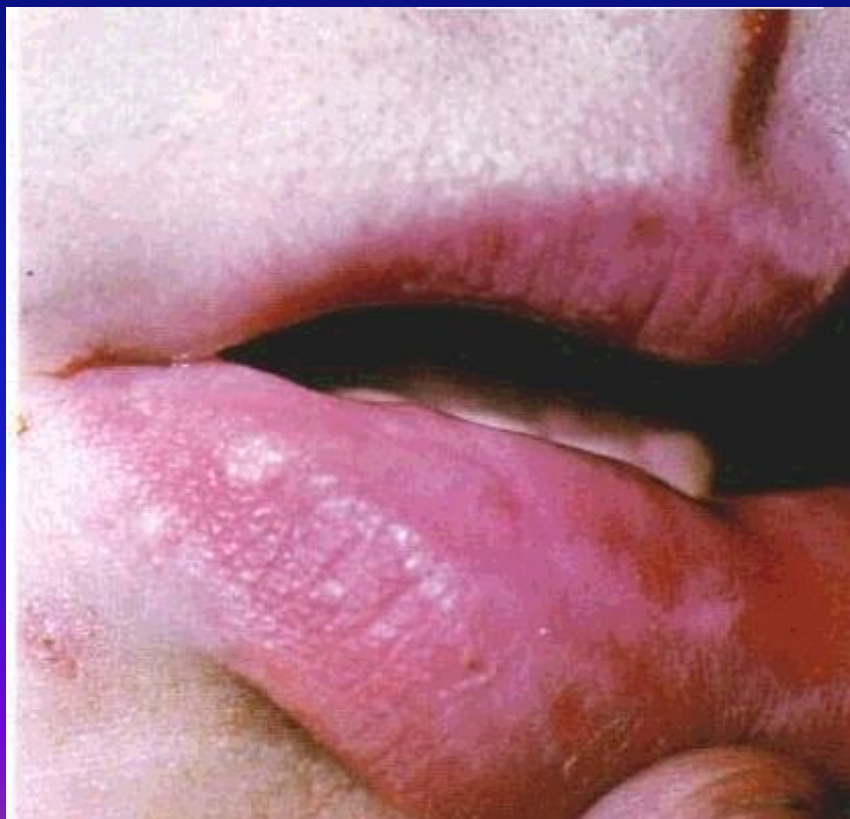
1— епітелій, 2 – власна пластинка слизової
оболонки, 3 — кірка (ексудат, що зсохся).

Гіпертрофічний рубець на слизовій оболонці
нижньої губи (а), схематичне його зображення
(б)

1— епітелій, 2 – власна пластинка слизової
оболонки, 3 — волокнисті утворення.

Захворювання слизової оболонки порожнини рота		
Самостійні	Симптоматичні	Синдроми
<i>Травматичні ураження</i>		
Механічна		
Хімічна травма		
Фізична травма		
Лейкоплакія		
<i>Інфекційні захворювання</i>		
Вірусні	Грип, кір, ящур, вітряна віспа, інфекційний мононуклеоз	СНІД
Бактеріальні	Кашлюк, дифтерія, скарлатина, туберкульоз, сифіліс, лепта	Бідерманна
Мікотичні		
<i>Захворювання губ</i>		
Екسفоліативний	Екзематозний	
Метеорологічний хейліт	Атопічний хейліт	
Актинічний		
Хронічна Гландулярний хейліт		Пуенте — Асеведо
Лімфедема		Мелькерсона — Розенталя, Мішера

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!